

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**P.Terentij sex: || quae extant: Comoediae. An= || dria.
Eunuch[us]. Heautontimo= || rumenos. Adelphi. Ecyra. ||
Phormio. || ... [qui]= || b[us] erudita Philippi Mele Brettani
p̃posita est epi || stola ... || ...**

Terentius Afer, Publius

Lipsiae, 1519

Acta Ivdis megalensibvs sexto iulio. CN. Cornelio Dolobella Aedibus [...]

[urn:nbn:de:bsz:31-114211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-114211)

ACTA LVDIS MEGALENSIBVS SEXTO IVLIO. CN. COR-

nelio Dolabella Aedibus curulibus. modos fecit Flaccus

Claud. Tibiis panibus. tota græca Menandri facta est.

acta primo sine prologo. data secundo. Cn. Octa-

uio. T. Manlio Coss. relata est. L. Aemilio Pau-

lo ludis Funeralib. non est placita. Ter-

tio relata. Q. Fulvio. L. Marco adi-

libus Curulibus. egit. L. Ambi-

uius. L. Sergius Turpio,

Placuit.

C. SVLPITII APOLLINARIS PERIOCHA.

C Senarii.

Xorem duxit Pamphilus Philomenam,

Cui quondam ignorans uirgini uitium obtulit,

Eiusq; per uim quem detraxit anulum

Dederat amica Bacchidi meretricula.

Dein profectus in Imbrū est, nuptā haud attigit.

Hanc mater utero grauidam comperit,

Vt agram ad se transfert, reuenit Pamphilus,

Deprehendit, partum celat, uxorem tamen

Recipere non uolt, pater inculat Bacchidis

Amorem, dum se purgat Bacchis, anulum

Mater uitiatæ forte agnoscit Myrrha.

Vxorem recepit Pamphilus cum filio.

PROLOGVS.

C Eiusdem rationis.

Eryca est huic nomen fabulæ, hæc cum data est

h Noua, nouum interuenit uitium, & calamitas.

Vt neq; spectari, neq; cognosci potuerit.

Ita populus studio stupidus, in sanambulo

*Causa
Quæ
Sunt
In
Sua
Causa
Sunt
In
Sua
Causa
Sunt
In
Sua
Causa*

*Est de pullo aule. Illius habuit id quod
videtur magis esse est et de
vultu nuntii in se. Calumnia
hæc populæ & fabulæ magis
ne fabulæ potius magis
est et addit in theatro
sicut addunt quod est
est linceus de muliere non
ad matrem sed facit si*

*Heoriam Phorone
ne est puerum esse et
ne exemplum expugnat
hæc facit si hoc esse
hæc autem prologo post
hæc autem si per hæc tam
alios nuntii similes
hæc autem ad auditori
pau et frequenter reuerit
hæc autem in scæno contingit
in Phoroneis hæc
autem*

*Agnoscens ea que pro
uolens cognita fuerit
autem vero et agnoscens
de nuntio*

HECYRAE.

Animū occupat, nunc hæc plane est pro noua.

Et is qui scripsit hanc, ob eam rem noluit

Iterum referre, ut iterum possit uendere,

Alius ab antea Alias cognostis eius, quæso hanc noscite.

Agnuminationem uocis Orator ad uos uenio ornatu prologi,

Sinite exorator sim, eodem ut iure uti senem

Docetur comparatione Liceat, quo iure sum usus adulescentior.

Nouas qui exactas feci ut inueterascerent,

Ne cum poeta scriptura euanesceret.

In his quas primū Cecili didici nouas,

Et dicitur etiam Partim sum earum exactus, partim uix steteri,

Quia sciebam dubiam fortunam esse scenicam,

Spe incerta certum mihi laborem sustuli,

Easdem agere coepi, ut ab eodem alias discerem

Nouas studiose, ne illum ab studio abducerem.

Perfeci ut spectarentur, ubi sunt cognite/

Placitæ sunt. Ita Poeram restitui in locum

Prope iam remotum iniuria aduersariam

Ab studio atq; ab labore, atq; ab arte musica.

Quod si scripturam spreuissem in præsentia,

Et in deterrendo uoluisssem operam sumere,

Vt in otio esset, potiusq; in negotio,

Deterruissem facile, ne alias scriberet.

Nunc quid petam mea causa, quo animo attendite.

Hecyram ad uos refero, quā mihi per silentium

Nunquā agere licitum est, ita eam oppressit calamitas,

Eam calamitatem uestra intelligentia

Alius ab antea

Agnuminationem uocis

Docetur comparatione

Et dicitur etiam

Alis musica hæc

Carminis benevolentiam

Quæ dicitur labola quæ placet.

Arguitur ex uoluntate.

Sed ibi
Cam
Funam
Cognit
Tecere,
Verece
In exper
Primo
Datum
Tumul
Ego int
Nung
Agend
Potest
Nolite
Recide
Mea a u
Si nunq
Et gam
Quam
Sinite i
Studiu
Ne eum
Mea ca
Vt libe
Nouas

PROLOGVS

Se dabit, si erit adiutrix nostra industria

Cum primū eam agere coepi, pugilum gloria,

Funambuli eodem accessit expectatio,

*V. Innotuit magna quibus ante me
indignis et ut ad hunc populū et deinde
pauca et narrat per quod sit vltimū
sunt ultra parte quod studij spectatores
qui magis vana q̄ vtilia factū
sunt*

Ad eos Comitum conuentus, strepitus, clamor mulierum

Fecere, ut ante tempus exirem foras,

Vetere in noua coepi uti consuetudine,

In experiundo ut essem, refero denuo.

libert. argu. Primo actu placeo, cum interea rumor venit

Datum iri gladiatores, populus conuolat,

Tumultuant, clamant, pugnant de loco.

Ego interea meum non potui tutari locum.

Nunc turba nulla est, ocium, & silentium est,

Agendi tempus mihi datum est, uobis datur

Potestas condecorandi ludos scenicos.

Nolite finire per uos artem musicam

Recidere ad paucos, facite ut uestra autoritas

Meae auctoritati fautrix, adiutrix fiet,

Si nunq̄ auare statui pretium arti meae,

Et eum esse questum, in animum induxi meum,

Quam maxime seruire uostris commodis.

Sinite impetrare me, qui in tutelam meam

Studium suum, & se in uestram comisit fidem.

Ne eum circumuentū inique iniqui irrideant.

Mea causa causam hanc accipite & date silentium,

Vt libeat scribere aliis, mihiq̄ ut discere

Nouas expediat posthac pretio emptas meo.

*Aggrematum est ab ante artis
et a huiusmodi, tunc tunc ab eo a se
et que a possibilibus huiusmodi simul
de quibus quod quod in e. m. p.*

*Dulcerima agnomiuatio est
et aptissima in omni re.*

ACTVS PRIMVS.

de Sena... HECYRAE.

PHILOTIS MERETRIX. SYRA ANVS.

Laurentius Dalla... *lari in consuetudine... p... v... h...*

Senarii.

Er pol, q̄ paucos reperias meretricibus

P Fideles euenire amatores Syra.

Vel hic Pamphilus iurabat quoties Bacchidi

Quā sancte, ut quis facile posset credere,

Nanq̄ illa uia ducturum uxorem domū.

Hem daxit. Sy. ergo p̄pterea te sedulo

Et moneo, & hortor, ne cuiusq̄ te misereat,

Quin spoliis, mutiles, laceres quenque nacta sis. Ph.

Vt in eximiū neminē habeā? Sy. Neminem,

Nam nemo illorum quisq̄ scito ad te uenit,

Quin ita paret sese, abs te ut blanditiis suis,

Quam minimo pretio suam uoluptatem expleat.

Hiscine tu amabo non contra insidiabere? Ph.

Tamen eandem pol esse omnibus iniuriam est. Sy.

Iniuriam est autem ulcisci aduersarios?

Aut qua uia captent te illi, eadem ipsos capi?

Eheu me miseram, cur non aut istac nunc mihi

Aetas & forma est, aut tibi hac sententia?

PARMENO. PHILOTIS. SYRA.

Senarii.

Enex si quaret me modo, isse dicito

Ad portum percontatum aduentum Pamphili.

Audin quid dicam Syre? si quaret me, uti

Tum dicas, si non quaret, nullus dixeris.

Alias ut uti possem caussa hac integra

Siquanti hec verba... Quin spoliis... mutiles... laceres... quenque... nacta... sis... Ph.

Nonne loquitur... Ita quidius de hac... Deplangit iam pau... Tam et... Quin in iudicio Pam...

I dabucit ante... Non opus e... Defisse Ph... Ita me Dii t... Vthoc prof...

Sed uideo... Philotis... Salue mi... Dic mihi... Mimige... Corinthu... Eueniam... Aedgno... Philotim... Consilium... Quam cupi... Volo hic... Agitarem... Nam illic... Quae illi... Finem statu... Sed quid... Hicirtus... Fore, ut... Vxorem ha... Habet, sed... Ita Dii de... Sed qui ista... Non opus e... Defisse Ph... Ita me Dii t... Vthoc prof...

Sed uideon ego Philotim? unde hæc aduenit?

Philotis salue multu. Ph. O salue Parmeno. Sy.

Salue mi ecastor Parmeno. Par. Et tu ædepol. Sy.

Dic mihi Philotis, ubi te oblectasti tam diu? Ph.

Minime equidem me oblectaui, quæ cum milite

Corinthum hinc sum profecta inhumanissimo,

Biennium ibi perpetuum milera illum pertuli. Par.

Ædepol te desyderium Athenarum arbitror

Philotim cœpisse sapere, & te tuum

Consilium contempsisse. Ph. Non dici potest.

Quam cupida eram huc redeundi, & abeundi a milite,

Vosq; hic uidendi, antiqua ut consuetudine

Agitarem inter uos libere coniuuium.

Nam illic haud licebat nisi præfinito loqui

Quæ illi placerent. Par. Haud opinor commode

Finem statuisse orationi militem. Ph.

Sed quid hoc negoti est? modo quæ hæc narrauit mihi?

Hic intus Bacchis? quod ego nunq̄ credidi

Fore, ut hæc ille uiua posset animu inducere

Vxorem habere. Par. habere aut? Ph. cho tu an nõ habet? Par.

Habet, sed firmæ hæ ueeor ut sint nuptiæ. Ph.

Ita Dii deaq; faxint, si in rem est Bacchidis.

Sed qui istuc credam ita esse? dic mihi Parmeno. Par.

Non opus est proloato, hoc percondarier

Desiste. Ph. nempe ea causa ut ne id fiat palam,

Ita me Dii bene ament, haud ppterera te rogo

Vt hoc proferam, sed ut tacita mecum gaudeam. Par.

*Sed non magis Quatuor latentes
uicium ubi aduocatus et hoc sedulo
facere dicitur est obiectum p huius
magis in maiorem aliquid.*

*Argumentatur Philotim pnu a phoia
quod in milite in hunc uisum et pta
se dicit a loo qd et libens ad
corinthum a pte qd hinc in af
fuit a re qd unius pte ut de
quibus dicitur dicitur fabre a
de l. c.*

*Quam tandem commode posita
ad argumentum est hunc salubre
ad dicitur de fando.*

*Idem ut in Pandectis Pandect
soluit Placitum sui cui que pnt
negotium id fuit p m... p
hunc fuit est uicior: unio te*

*1. Philotim
Olympe
et al. Philo
a m... p...
hinc p...*

HECYRAE.

Nunq̄ dices tam comode, ut tergum meum

Tuam in fidem committam. Ph. Ah, noli Parmeno,

Quasi tu non multo malis narrare hoc mihi

Quā ego quæ perconter, scire. Par. uera hæc prædicat,

Et illud mihi maximum uitium est, si mihi fidem

Das, te taciturnam, dicam. Ph. ad ingenium redis,

Fidē do, loq̄re. Par. auscultā. Ph. istic sum, Par. hanc Bacchidem

Amabat ut cum maxime, tum Pamphilus

Cum pater uxorem ut ducat orare occipit,

Et hæc cōmunia omnium quæ sunt patrum

Se senem esse dicere, illum autem esse unicum

Præsidium uelle se senectuti suæ.

Ille primo se negare, sed postq̄ acius

Pater instat, fœcit animi ut incertus foret,

Pudori an ne amor obsequeretur magis,

Tundendo, atq̄ odio deniq̄ effecit senex,

Despondit ei gnatam huius uicini proximi,

Usq̄ illud uisum est Pamphilo neutiq̄ graue,

Donec iam in ipsis nuptiis, postq̄ uidet

Paratas, nec moram ullam quin ducat dari.

Ibi demū ita ægre tulit, ut ipsam Bacchidem

Si adesset, credo ibi eius commiseresceret.

Vbicunq̄ datum erat spacium solitudinis,

Vt colloqui mecum una posset Parmeno.

Perii, quid ego egi in quod me conieci malum?

Non potero hoc ferre Parmeno, perii miser. Ph.

At te Dii Deaq̄ perduint cum istoc odio Laches. Par.

*Co. Hæc est
fama de hoc loco
in dicitur quod
te multo magis
te uocare dicitur
et uelut dicitur quod*

*Nam odium et
uocatur dicitur
fama de hoc loco
in dicitur quod
te multo magis
te uocare dicitur
et uelut dicitur quod*

*Verba hæc
ad Parmenonem
quæ sunt et ambrosio
conuincit.*

*Loquitur hec leani.
Alloquitur Philetia*

*Vrad p
Noite il
Quæ co
Quid ai
Plus pot
Non uer
Par. Cred
Nili cupi
Ph. Quid
Post-Pan
Narratq̄
Seq. ante
Sperasse
Sed qua
Habere,
Quin im
Neg hon
Ph. Plum
PamHoc
Reddi pa
Superby
Non pos
Ph. Quid
Sed ut fit
Maligna
Ph. Non
Distinxit*

ACTVS PRIMVS. FO. LXXXVIII.

Vt ad pauca redeam, uxorem deducit domum.

Nocte illa prima uirginem non attingit,

Quae consecuta est nox, eam nihilo magis Ph.

Quid ais? cum uirgine una adulescens cubuerit

Plus potis se illa abstinere ut potuerit?

Non uerisimile dicis, nec uerum arbitror.

*de contrariis Parmeno eleganter
Phyloni dicitur et quodam.*

Par. Credo ita uideri tibi, nam nemo ad te uenit

Nisi cupiens tui, ille inuitus illam duxerat,

Ph. Quid deinde fit? Par. diebus sane pauculis

Post Pamphilus me solum seducit foras,

Narratq; ut uirgo a se integra etiam tum fiet.

Seq; anteq; eam uxorem duxisset domum,

Sperasse eas tolerare posse nuptias,

*Quae male patimur dicuntur nos
tolerare non posse ut Donatus uult.*

Sed quam decreuerim me non posse diutius

Habere, eam ludibrio haberi Parmeno.

Quin integram itidem reddam ut accepi a suis,

Neq; honestum mihi, neq; utile ipsi uirgini est.

Ph. Pium & pudicum ingenium nartas Pamphili.

Par. Hoc ego proferre incommodum esse mihi arbitror,

*Idcirco haec uerba Pamphili
ad Parmenonem.*

Reddi patri autem, cui tu nihil dicas uitii

Superbum est, sed illam spero, ubi hoc cognouerit,

Non posse se mecum esse abituram deniq;

Ph. Quid interea t'ibat ne ad Bacchidem? Par. cottidie.

Sed ut fit, postq; hunc alienum ab se uidet

Maligna multo, & magis procax facta illico est.

Ph. Non aedepol mirum. Par. atqui ea res multo maxime

Disiunxit illum ab illa. postq; & ipse sese

Quibus hoc loco
Margaritae Phile

chidem

HECYRA

Et illam, & hanc, quæ domi erat cognouit satis,
Ad exemplum ambarum mores earum existimans.

Flaccita uti liberali esse ingenio decet,

Dulcerunt he sunt
Pudens, modesta, incommoda, atq; iniurias.

Viri omnes ferre, & tegere contumelias.

Hic animus partim uxoris misericordia

Deuinctus, partim uictus huiusce iniurijs,

Paulatim elapsus Bacchidi, atq; huic transtulit

Amorem, postq; par ingenium nactus est.

Interea in Imbro moritur cognatus senex

Lege inquit
Horum, ad hos redibat lege hereditas,

Eo amantem inuitum Pamphilum extrudit pater.

Reliquit cum matre hic uxorem, nam senex

Rus abdidit sese, huc raro in urbem conmeat. Ph.

Quid adhuc habent infirmitatis nuptiæ? Par.

Nunc audies, primû dies complusculos

Bene conueniebat sane inter eas, interim

Miris modis odisse cœpit Sostratam,

Postulatio est qd
Neq; lites erant ullæ inter eas, postulatio,

Nunq; Ph. Quid igitur? Par. Si quando ad eam accesserat

Confabulatum, fugere e conspectu ilico,

Videre nolle. deniq; ubi non quirit pati.

Etiam cum alie
Simulat ea se a matre accersi ad rem diuinam, abiit.

Vbi illic dies est compluris, accersi iubet,

Dicere causam, tunc nescio quam iterum iubet,

Nemo remisit. postq; accersit sæpius,

Aegram esse simulant mulierem, nostra ilico

It uisere ad eam, admisit nemo, hoc ubi senex

Resciuit, heri ea causa rure huc aduenit,

Patrem continuo conuenit philomena.

Quid egerint inter se nondum etiam scio,

Nisi sane mihi cura est quorsum euenturum hoc fiet.

Habes omnem rem, pergam quo coepi hoc iter.

Ph. Et quidem ego, nam constitui cum quodam hospite

Me esse illum conuenturam. Par. Dii uortant bene

Quod agas. Ph. Vale. Par. Tu bene uale Philotis.

ACTVS SECVNDVS. LACHES. SOSTRATA.

Tetrametri Senarii, & septenarii nonnulli.

Roh deū atq; hoīm fidē, ad hoc gen⁹ ēr q̄ hac piuratio

p Vt omnes mulieres eadē æque studeāt, nolintq; omnia,

Neq; declinatā quicq̄ ab aliarum ingenio ullā reperias.

Itaq; adeo uno omnes Socrus oderant nurus.

Viris esse aduorsas æque studium est, similis pertinacia est,

In eodem omnes mihi uidentur ludo doctæ ad maliciam,

Et ei ludo si uillus est, magistram hanc esse satis certo scio. So.

Me miseram, quæ, nunc quam ob rem accuser nescio. La. Hem.

Tu nescis? So. Non, ita me dii bene ament mi Laches.

Itaq; una inter nos agere ætate liceat. La. Dii mala phibeant. So.

Meq; abs te immerito esse accusatū postmodū rescisces. Sa. Scio,

Te immerito? an quicquā pro istis factis dignū te dici porest,

Quæ me, & te, & familiam dedecoras, filio luctum paras?

Tum autem ex amicis inimici, ut sint nobis affines, facis.

Qui illum decreuerunt dignum suos cui liberos committerent,

R.

Suspensius reddi hic se cetera
et reliqua fabulæ argumta sunt
aut apparet et audiat.

Dec sequens loca

conuenit in similitudine
Laches dicitur in uerbo
maliciam qd sunt max
ut aduersus eos ducunt
tal. Pista uerba eundem
philomena pœa. Ex parte
est qd dicitur in uerbo
sunt uerba philomena
ut et uerba philomena
et uerba philomena
et uerba philomena
et uerba philomena

Amphitruo uelut

Amphitruo uelut

Non esset mag

Non esset mag

Et iustas somnia

Et iustas somnia

Et iustas somnia

Et iustas somnia

HECYRAE.

Tu sola exhorre, quæ perturbas hæc tua impudètia. So. ego nef
La. Tu inquã mulier, quæ me omĩno lapidè, haud hoĩem putas.
An quia ruri esse crebro soleo, nescire arbitramini

*Dulcerime atq;
Expectantibus scindere
Sibi confiteri ne sibi
quæ sit ista quæ
hic dicitur videtur*

Quo quisq; pacto hic uitam uestrorum exigat?
Multo melius hic quæ sunt, q̃ illic ubi sum assidue, scio.
Ideo, quia ut uos mihi domi eritis, proinde ego ero fama foris.
Iam ridem equidem audiui/cœpisse odium tui Philumenam.
Minimeq; adeo mirum, & ni id fecisset, magis mirum foret.
Sed non credidi adeo, ut etiam totam hanc odisset domũ,
Quod si scissem/illa hic maneret potius, tu hinc isses foras.
At uide quam immerito ægritudo hæc oris mihi abs te Softrata.
Rus habitatum abii, concedens uobis, & rei seruiens.
Sumptus uestros ociumq; ut nostra res posset pati,
Meo labori haud parcens, præter æquum, atq; ætatem meam.

*Opera legimus
aliquæ in id factis
omnis culpa si nescit*

Non te pro his curasse rebus, ne quid ægre esset mihi? To.
Non mea opera, neq; pol culpa euenit. La. immo maxime.
Sola hic fuisti, in te omnishæret culpa, tu sola Softrata
Quæ hic erant curares, cum ego uos solui curis cæteris.
Cum puella anam suscepisse inimicitias non pudet?
Illius dices culpa factum? So. haud equidem dico mi Laches. La.
Gaudeo (ita me Dii ament) gnati causa. nam de te quidem

*Subest hoc loco
Exortissimus et acutus sermo
q. d. Quod dicitur in per
alios nihil de sua est
tunc immunitas uelut
de pudore deopertis ead
ca que tui sunt et in
in Deo quæstio Curio
aut est dicit de rebus q
sunt sunt*

Satis scio peccando detrimenti nihil fieri potest.
So. Qui scis an ea causa mi uir/me odisse assimularis?
Et cum matre una plus esset. La. quid ais? non signi sat est/
Quod heri nemo uoluit uisentem te ad eam intromittere?
So. Eam iã la sãam oppido tũ aiebant, eo ad eã non admissa sum.
La. Tuos esse illi mores morbũ magis, q̃ ullã aliam rem arbitros.

*Argumentatio est
que de oportheatibus est
lib. et inq; in fine ut quidam
genua bene quæstio manifestat est ad ead
conueniunt*

Et merito adeo. nam uestratum nulla est, quin gnatum uelie

Docere ux
Vbi dixer
Fr
La. Atq; co
Phidippe,
Sed non a
Quod si tu
Nunc uide
La. Adii te
Haud ita
Cælare re
Aut ea refe
Te iudice j
Quia ægra
Si metuis
At (ita me
Vt tu illar
Quem ego
Neg adeo
Hoc si refe
Laches, &
Noui, & q
Este hoc t

HECYRAE.

Si facere possim ullo modo. La. Quae res te facere id prohibet?

*Quis qui dicitur
Hic est maritus
Inferre muros.*

Eho nunquid nam accusat uirum? Ph. Minime. na postq̄ attēdi

Magis, & ui cœpi cogere ut rediret, sancte adiurat

*Perdurare proprie
de anales rebus dia
liz*

Non posse apud nos Pamphilo absente perdurare.

Aliud fortasse aliis uitii est, ego sum leni animo natus,

Non possum afluorari meis. La. He Sostrata. So. Heu me miserā.

*Terminus unum esse
fuit apud Latinos
tamen et in aliis
esse uidebat in
opra*

La. Certū ne est istuc? Ph. Nūc quidē ut uidet, sed nūc quid uis?

Nam est quod me ad forū trāsire iam oportet. La. Eo tecum una.

SOSTRATA.

¶ Similes superioribus.

Depol ne nos mulieres sumus, aequae oēs inuisae uiris

*Inglez quādamodū
eius in laqueis de
maestro Inglez
de originibus capere*

Propter paucas, q̄ oēs faciūt, dignae ut uideamur malo

Nā (ita me Dii amet) quod me accusat nūc uir, sum extra noxā.

Sed nō facile est expurgatu, ita animū induxerunt, socrus

Omne esse iniquas, haud pol me quidē, nam nunq̄ secus

Habui illam, ac si ex me esset nata. nec q̄ hoc mihi eueniat scio

Nisi pol filium multis modis iam expecto ut redeat domū.

ACTVS TERTIVS.

PAMPHILVS. PARMENO.

¶ Tetrametri, Senarii, & Dimeter unus.

Emi ego plura acerba eē credo ex amore hōi unq̄ oblata

Quā mihi, heu me infelicē. hāc ego uitā parsi perdere?

Hācine causa ego erā tantopere cupidus redeūdi domū?

Cui quāto fuerat praestabilius, ubi uis gentiū agere aetatem

*¶ Jam Dare de
abstinentia omnia
fuit in isto in
aliqui p̄mat p̄
e quos in Douat
habuit liq̄ capi
suprauit dicitur
fuit deo q̄ ad
propere in*

Quā huc redire? atq; hāc ita esse miserū me resciscere?

Nam nos omnes, quibus est alicunde aliquis obiectus labos,

Omne quod est interea tempus, priusq̄ id rescitū est lueros. Pa.

At sic, cit
Si non tē
Sed nūc
Rem cog
Leuia sam
Pam. Qui
P nūq̄ ha
Jam in ha
Tamen nu
Vix me ill
Vix huc
Tum matr
Quod cum
Nam matr
Tum uxo
Tot meas
Sed magn
Vnde ira i
Haud quid
Non max
Facient,
Cum de e
Pueri inter
Pa. Quap
Idem ill
Fortasse u
Pam. Abi

At sit, citius qui te expedias his ærumnis reperias.
Si non redisses, hæc ite facta essent multo ampliores.
Sed nunc aduentum tuum ambas Pamphile scio reuerituras.
Rem cognosces, iram expedies, rursus in gratiam restitues.
Leuia sunt hæc, quæ tu pergrauia esse in animû induxti tuum.

Pam. Quid consolare me? an quisq; usq; gentiû est æque miser?
Priusq; hanc uxorem duxi, habebam alibi animû amoris deditû.
Iam in hac re ut taceam, cuius facile est scitu q; fuerim miser.
Tamen nunq; ausus sum recusare eam, quam mihi obtrudit pater.
Vix me illinc abstraxi, atq; impeditû in ea expediui animû meû.
Vixq; huc ptulerâ, hé, noua res ortast, porro ab hac q; me abstrahat.
Tum matrem ex ea re aut me uxorem in culpa inuenturæ arbitror.
Quod cum ira esse inuenero, qd restat porro nisi ut fiam miser?

Nam matris ferre iniurias me Parmeno pietas iubet.
Tum uxori obnoxius sum, ira olim suo me ingenio pertulit,
Tot meas iniurias quæ nunq; ullo patefecit loco.
Sed magnum nescio quid necesse est euenisse Parmeno,
Vnde ira inter eas intercessit, quæ tam permansit diu. Par.
Haud quidem hercle parum est, si uis uero ueram rationem exequi

Non maxumas, quæ maxime sunt interdum iræ iniurias
Faciunt, nam sæpe est in quibus rebus alius ne iratus quidem est,
Cum de eadem causa est iracundus factus inimicissimus.
Pueri inter sese q; pro leuibus noxis iras gerunt?
Pá. Quapropter? Par. qd eim q; eos gubernat animû, infirmû gerunt.
Itidem illæ mulieres sunt ferme, ut pueri leui sententia.
Fortasse unum aliquod uerbum inter eas iram hanc conciuerit.
Pam. Abi Parmeno intro, ac me uenisse nuncia.

*Consolatione vitæ
oratoria talis utrum
a contrariis argumens
satur.*

*Sed hoc indiget
pœta amore affectu
in uisum quæ non
intendunt fugiendi
est in parte magis
est: quasi uisus desit
hinc reliquum aliquid
est non descriptur*

*Inimica et contumel
digne inuenit tenet
est bene inquit Parmeno
digne facit inuidia post
uapio a contumelia
facit inuidia fieri post
unde abest inuidia
sed, nisi contra optat
melia*

*hoc est? Toceit
mole est, qd sic magis
me inuidia magis
in maximas quæ
ad eum q; de partibus
ut magis. Dumq; que
Graphice a simili
inducit pueri non esse
alligatio argumentator*

Male metuo, ne Philumenæ magis morbus aggrauelcat,
Quod te Aesculapi, & te Salus, ne quid sit huius oro.
Nūc ad eā uisam. Par. heus Sostrata. So. hem. Par. iterum istine
excludere. So.

Ehem Parmeno tunc hic eras? perii, quid faciam miserus?
Non uisam uxorem Pamphili, cum in proximo hic sit agrat?
Par. Non uisam, nec mittas quidem uisendi causā quenquam.

Nam qui amat cui odio ipse est, bis facere stulte dico.
Laborem inānem ipse capis, & illi molestiam affert.
Tum autem filius introiit uidere ut uenit quid agat. So.
Quid ais? an uenit Pamphilus? Par. uenit. So. diis habeo gratias.

Hem istoc uerbo animus mihi rediit, & cura ex corde excessit.
Pam. Iam ea te causā maxime me hūc nunc introire nolo.

Nam si remittent quidpiam Philumenæ dolores,
Omni rem narrabit scio continuo, sola soli,

Quæ inter uos interuenit, unde ortum sit initium iræ.
Atq; eecum uideo ipm egredi, q̄ tristis est? So. o mi gnate. Pam.

Mea mater salue. So. gaudeo uenisse te saluum, saluam
Philumenā esse? Pam. meliuscula est. So. Utinā istuc ita Dii faxint.

Quid tu igitur lachrymas? qd es nūc tā tristis? Pā. recte mater. So.
Quid fuit tum tūc dic mihi, an dolor repete ualuit? Pā. Ira factū est.

So. quid morbi est? Pam. febris. So. cottidianas? Pam. ita aiunt.
I tōdes intro, consequar iam te mea mater. So. fiat. Pam.

Tu pueris curre Parmeno obuiam, atq; his onera adiuta. Par.
Quid? nō satis sciunt ipsi uiam domū qua redeāt? Pam. cessas?

PAMPHILVS.

Tetrametri, & Septenarii penultima longa, & Senarii pauci.

Stulticia de Salute da

Et tam leuis uerba

Est q̄c dicitur

De tece cam

Huc et apud

Solus Pamphilus introduitur qui uolens que intus erant, acta de conuentione partus uobis
refert. Imperfectos nunciat ut non claudat nulli ad hunc est qui dimittitur et differtur

HEGYRAE

Eque mearum rerum initium ullum inuenire idonei,
n Vnde exordiar narrare, quae nec opinanti acciderunt.

Partim quae perspexi his oculis, partim quae accepi auribus,
Qua me propter exanimatum citius eduxi foras.

Nam modo me intro ut corripui timidus, alio suspicans

Morbo me uisuram affectam, ac sensi esse uxorem, hei mihi,

Postquam me aspexere ancille aduenisse, illico omnes simul

Lata exclamant, uenit, id quod me de repente aspexerant.

Sed continuo uultum earum sensi immutari omnium,

Quod tam incommode illis fors obtulerat aduentum meum,

Vna illarum forte interea prope praecurrit nuncians

Me uenisse, ego eius uidendi cupidus, recta consequor.

Postquam introii, ex templo eius morbum cognoui miser.

Nam neque, ut caelari posset, tempus spacium ullum dabat.

Neque uoce alia ac res monebat, ipsa poterit conqueri.

Postquam aspexi, oh facinus indignum inquam, & corripui ilico,

Me inde lachrumans: incredibile, re, atque atroci percitus,

Mater consequitur, iam ut limen exirem, ad genua accidit

Lachrumans misera, miserum est, profecto hoc sic est ut puto,

Omnibus nobis, ut res dant sese, ita magni atque humiles sumus.

Hanc habere orationem mecum a principio instituit.

O mi Pamphile abs te quam ob rem haec abierit causam uides.

Nam uirginitas est oblatum uirgini olim, ab nescio quo improbo,

Nunc huc confugit, te atque alios partum ut caelaret suum.

Sed cum orata eius reminiscor, nequeo quin lachrumem miser,

Quaeque fors fortuna est inquit, nobis quae te hodie obtulit.

Per eam te obsecramus ambae, si ius, si fas est, uti

Plena uis est

Animatus est

Uolens est qui

In hac dictione

Mantus fortuna

Secula uerba

Fors et fortuna

Talis est

Aduerfa ei
Stunq ergo
Sine labor
Ceterum
Parturire
Nam aiunt
Cum postq
Quod te sci
Maxime uo
Atq adeo
Dicam abo
Quin quod
Corino ex
Et illi miser
Pollicitus
Nam de re
Nec faciam
Lachrumo
Solitudo
Sed iam pr
Quem ego
Adest Pam
In hacre ad
Ea me abst
Vereor si cl
Ne parturiti
Hinc ablega

Aduorsa eius per te testa, tacitaq; apud omnes sient,
 Si unq; erga te anjo esse amico sensisti, eam mi Pamphile
 Sine labore hanc gratiã te uti sibi des pro illa nunc rogat.
 Cæterum de reducenda id facias, quod in rem sit tuam.
 Parturire eam, neq; grauidam esse ex te solus conscius.
 Nam aiunt tecum post duobus cõcubuisse eam mensibus.
 Tum postq; ad te uenit, mensis iam hic agitur septimus.
 Quod te scire ipsa indicat res, nunc si potis est Pamphile,
 Maxime uolo, doq; operam, ut clam partus eueniat patrem,
 Atq; adeo omnis, sed si non potest id fieri quin sentiant,
 Dicam abortum esse, scio nemini aliter suspectum fore,
 Quin quod uerisimile est, ex te recte eum natum putent.
 Cõtinuo exponetur, hic tibi nihil est quicq; incõmodi,
 Et illi miseræ indignæ factam iniuriam contexeris.
 Pollicitus sum, & seruare in eo certumst quod dixi fidem.
 Nam de reducenda id uero neutiq; honestum esse arbitror,
 Nec faciam, & si me amor grauiter, consuetudoq; tenet.
 Lachramo quæ post hac futura sit uita, cum in mentem uenit
 Solitudoq; o fortuna ut nunq; perpetuo es bona.
 Sed iam prior amor ad hanc rem excitatum me reddidit,
 Quem ego tum consilio missum feci, idem nũc huic operã dabo.
 Adest Parmeno cum pueris, hunc minime est opus
 In hac re adesse. nam olim soli credidi
 Ea me abstinuisse in principio cum data est,
 Vereor si clamorem eius hic crebro exaudiat,
 Ne parturire eam intelligat. aliquo mihi est
 Hinc ablegandus, dum parit Philomena.

S

An uolunt Post
 de e aduocato, dicitur
 plures accipere qd mag
 placet 170 uocari 171
 quod ad alio uocari 172
 pluresq; aduocari
 Post sententia dicitur

Et id quod publice
 dicitur in 170 uocari
 171 uocari 172 uocari
 173 uocari 174 uocari
 175 uocari 176 uocari
 177 uocari 178 uocari

Quæ in 170 uocari
 171 uocari 172 uocari
 173 uocari 174 uocari
 175 uocari 176 uocari
 177 uocari 178 uocari

Parmeno leuius impudicus de nauigatione uariis itinibus Sosia fortiter Paphia a Pamphilo uis

Sue uerba Sosiam
id est uerba quae sunt

HECYRAE

PARMENO. SOSIA. PAMPHILVS. C Senarii.

In tu tibi hoc incomodū euenisse iter? So.

a Non hercle Parmeno uerbis dici potest
Tantum, q̄ re ipsa nauigare incomodumst.

Est anacolutor

U. ff. inoff. test. l. cum in testamento. ff. de leg. 1. l. si quis in testamento. ff. de leg. 2. l. si quis in testamento. ff. de leg. 3. l. si quis in testamento.

Par. Ita ne est? So. O fortunate, nescis quid mali
Præterieris, qui nunq̄ es ingressus mare.

Nam alias ut omittam miseras, unam hanc uide,

Insehallimus

U. ff. de leg. 1. l. si quis in testamento. ff. de leg. 2. l. si quis in testamento. ff. de leg. 3. l. si quis in testamento.

Dies triginta, aut plus eo, in nauī fui,
Cum interea semper mortem expectabam miser.

Ita usq̄ aduersa tempestate usi sumus.

Par. Odiosum. So. Haud clam me est, deniq̄ hercle affugerim.

Potius q̄ redeam, si eo nihil redeundum sciam.

Conuenit id est

et rationum.

Par. Olim te quidem causæ impellebant leues,

Quod nunc minitare facere, ut faceres Sosia.

Sed Pamphilum ipsum uideo stare ante hostium.

Ite intro, ego hunc adibo, si quid me uelit.

Iam pergit ad alia

Here etiā tu nūc hīc stas? Pam. ego quidē te expecto. Pam. qd est?

Pam. In arcem trāscursio opus est. Par. Cui hominī? Pam. tibi. Par.

In arcem? quid eo? Pam. Callidemidem hospitem

Quis est uis

et rationum.

Myconium: qui mecum una aduectus est: conueni. Par.

Perii, Vouiſſe hunc dicam, si saluus domū

Redisset unq̄, ut me ambulando rumperet. Pam.

Quid cessas? Par. Quid uis dicam? an cōueniam modo? Pam.

Immo quod constitui me hodie conuenturum cum

Non posse, ne me frustra illic expectet, uola. Par.

Eximuit optime

et rationum.

At non noui hominis faciem. Pam. At faciam ut noueris,

Magnus, rubicundus, crispus, crassus, cæsius.

Vola est hyperbolica dictio.

Plus color leuissimus

et rationum.

Plus color leuissimus est, qui est coloris leuissimus.

*Pam. Cadat
Quid si
Pam. Man
Pam. Ille a
Quo pacto
Sue gnati
Quod po
Nam me p
Oportet a
Video, ho
LACH
d
Pam. Certū
La. Iosus est
La. Gnate n
Atq̄ adeo q
La. Adueni
Cōsobrinu
Fuit dum u
Sibi uero h
Tum tu ig
Quicquid
Nam illum
Ille reuicif*

Par. Cadaverosa facies, Dii illum perdiunt.
 Quid si nō ueniet, maneam ne usq; ad uesperum?
 Pam. Maneto, curre. Par. Non queo, ita defessus sum.
 Pam. Ille abiit, quid agam infœlix? prorsus nescio
 Quo pacto hoc celem, quod me orauit Myrrha,
 Sux gnatum partum. nam me miseret mulieris.
 Quod potero faciā, tamen ut pietatem colam.
 Nam me parenti potius, q̄ amori obsequi
 Oportet, at at ecum Phidippum & patrem

Prepara
 lo liqua
 Video, horsum pergunt, quid dicā hisce incertus sum.

LACHES. PHIDIPPVS. PAMPHILVS.

COſonarii, Senarii, & Trochaici admixti.
 Ixtin dudum dixisse illam se expectare filium? Ph.

d Factū. La. uenisse aiūt, redeat. Pā. quā causā dicā patri?
 Quā ob rē nō reducā nescio. La. quē ego hic audiui loq;

Pam. Certū obfirmare est uia, me quā decreui persequi.
 La. Ipsus est, de quo hoc agebā tecum. Pam. Salue mi pater.

La. Gnate mi salue Ph. Bene factū te aduenisse Pamphile,
 Atq; a deo quod maximūst, saluom atq; ualidum. Pam. Creditur.

La. Aduenis modo? Pā. Admodum. La. Cedo, quid reliq; Phania
 Cōsobrinus noster? Pam. Sane hercle hō uoluptati obsequens

Fuit dum uixit, & q̄ sic sunt, haud multum heredem adiuuant.
 Sibi uero hanc laudem reliquit, uixit, dum uixit, bene. La.

Tum tu igif nihil attulisti huc plus una sententia? Pā.
 Quicquid est, id quod reliquit pfuit. La. Immo obfuit.

Nam illum uiuam, & saluam uellē. Ph. Impune optare istuc licet.
 Ille reuiuifcet iam nunq̄, & tamen utrum malis scio. La.

Sii

Valadente Paruicome
 fero hie fero legim paphy

Hademus egi de
 partus cognatione co
 p. eludio ad nō in
 f. gnat. d. ex p. d. q.
 or. h. y. indig. q.
 esse. h. q. d. q. d. q.
 Pamphile ut q.
 h. q. d. q. d. q. d. q.
 h. q. d. q. d. q. d. q.
 h. q. d. q. d. q. d. q.
 h. q. d. q. d. q. d. q.

Conobrinus enim
 sup. d. q. d. q. d. q.
 q. d. q. d. q. d. q.
 q. d. q. d. q. d. q.
 q. d. q. d. q. d. q.

Moxey hominum
 d. q. d. q. d. q. d. q.
 q. d. q. d. q. d. q.
 q. d. q. d. q. d. q.
 q. d. q. d. q. d. q.

HECYRAE

Laches hoc dicit ad Phidipponem loquitur

Heri Philomenam ad se accerli hic iussit, dic iussisse te. Ph. Noli fodere latus, iussi. La. Sed iam remittet eam. Ph. scilicet. Pa. Omnem rem scio, ut sit gesta, adueniens audiui omnia. La. At istos inuidos Dii perdant, qui hæc libenter nunciant. Pa. Ego scio me cauisse, ne ulla merito contumelia Fieri a uobis posset, idq; si nunc memorare hic uelim Quam fideli animo & benigno in illam, & clementi sui, Vere possim, ni te ex ipsa id magis uelim resciscere.

Argumentum est hoc

Namq; eo pacto maxime apud te meo erit ingenio fides, Cum illa quæ nunc in me iniqua est, æquæ de me dixerit. Neq; culpa hoc euenisse dissidium mea, id testor deos. Sed quâdo sese indignam deputat matri meæ, Cui concedat, cuiusq; mores toleret sua modestia, Neq; alio pacto componi potest inter eas gratia,

Argumentum est etiam

Segreganda, aut mater est a me Phidippe, aut Philomena. Nunc me pietas matris potius commodû suadet sequi. La. Pamphile ad aures haud inuito sermo mihi accessit tuus. Cum post putasse omnes res te præ parente intelligo.

Cuius nomino

Verum uide ne impulsus ira prauè insistas Pamphile. Pam. Quibus iris impulsus nunc in illam iniquus sum? Quæ nunq; quicq; erga me commiserat pater? Quod nollem, & saepe quod uellem meritam scio, Amoq; & laudo, & uehementer desydero. Nam fuisse erga me miro ingenio expertus sum, Illiq; exopto ut reliquam uitam exigat Cum eo uiro, me qui sit fortunatior.

Est argumentum in a qua

Quandoquidem illam a me distrahit necessitas. Ph.

ACT
Tibi id in
Iube illam
Matris seru
Mane inq;
Dixi phid
Quam ob r
Non credidi
Ica nunc is
Si est ut ueli
Sin alio est
Ecce autem
Præcontam
Decedet iam
Quia paulu
Sublati ani
Deliberetq;
Nelit ne an
Phidippe ad
Postremo i
Quando m
Quæ dico
Aduxorem
Atq; in cam

Tibi id in manu est ne fiat. La. si sanus es satis,
 Iube illam redire. Pam. non est consilium pater.
 Matris seruido commodis. La. quo abis? mane
 Mane inq, quo abis? Ph. quæ hæc est pertinacia? La.
 Dixi phidippe hanc rem ægre laturum esse cum
 Quam ob rem te orabam, ut filiam remitteres. Ph.
 Non credidi ædepol adeo inhumanum fore,
 Ita nunc is sibi me supplicaturum putat,
 Si est ut uelit reducere uxorem, licet,
 Sin alio est animo renumeret dotem, huc eat. La.
 Ecce autem tu quoq; proterue iracundus es. Ph.
 Percontumax redisti huc nobis Pamphile? La.
 Decedet iam ira hæc, & si merito iratus est. Ph.
 Quia paululum uobis accessit pecunia
 Sublati animi adsunt. La. etiam mecum litigas? Ph.
 Deliberetq; renuntietq; hodie mihi
 Velit ne an non, ut alii, si huic non sit, fiet. La.
 Phidippe ades, audi paucis, abiit, quid meas
 Postremo inter se transigant ipsi ut lubet,
 Quando nec gnatus, neq; hic mihi quicq; obtemperant.
 Quæ dico peruipendunt, porto hoc iurgium
 Ad uxorem, cuius sunt hæc consilio omnia.
 Atq; in eam hoc omne quod mihi ægre est, cuomam.

*Contumax dicitur ille qui per
 timore, sed non obediens est et per
 tu in contemptu a quo contumacia in
 obediencia et contumacia prouenit
 Proprie qui apud inesse debet obediencia
 de qui uolunt edere oppositio uel
 no pro publico sed hodie propter
 fellitio inuoluntati etiam profusa in
 pace comit et hoc contumacia in
 omni uis pueris.*

*Iurgium est dissensio inter amicos
 et benedictio illis uero inter inimicos*

ACTVS QVARTVS.

MYRRHINA. PHIDIPPVS.

Trimetri, Tetrametri, & duo Dimetri,

Etii, qd agam? quo me uortã? qd meo uiro respõdebo

*Locis iste in dilata
 quæda dicitur causa
 in uersitas etiam per
 et per Pam: quæ
 dicitur dicitur Pam: hoc*

*sub pauca propterea dicitur inuoluntati etiam profusa in
 dicitur dicitur Pam: quæ
 dicitur dicitur Pam: quæ*

HECYRAE.

Misera est nam audisse uocem pueri uisus est uagientis,

Ita corripuit derepente tacitus sese ad filiam,

Quod si rescuerit peperisse eam, id qua causa clam me habuisse

Dicam est non ad eum scio.

Sed hostium concrepuit, credo ipsum ad me exire, nulla sum. Ph.

Vxor ubi me ad filiam ire sensit, seduxit foras, atque eam

Video, quid agis Myrrhina? heus tibi dico. Myr. mihi ne mi uir?

Ph. Vir ego tuus sum? tu uirum me aut hominem deputas adeo esse.

Nam si utrumuis horum mulier unquam tibi uisus forem,

Non sic ludibrio tuis factis habitus essem. My. quibus?

Ph. at rogitas? Peperit filiam? hem taces?

Ex quo? My. istuc patrem rogitare est aequum? perii, ex quo censes,

Nisi ex illo cui data est nuptum obsecro?

Ph. Credo, neque adeo arbitrari patris est aliter, sed demiror

Quid sit, quam ob rem tantopere hunc omnes nos celare uolueris

Partum, praesertim cum & recte & tempore suo pepererit.

Adeon peruicaci esse animo, ut puerum praepropterea perire,

Ex quo firmiorem inter nos fore amicitiam posthac scires

Potius, quam aduersa sanimi tui libidinem esset cum illo nupta?

Ego etiam illorum esse hanc culpam credidi, quae te est penes. My.

Misera sum. Ph. utina sciam ita esse istuc, sed nunc mihi in mentem uenit

Ex hac re quod locuta es olim, cum illum generum coepimus.

Nam negabas nuptam filiam tuam posse te pari

Cum eo qui meretricem amaret, & qui pernoctaret foris. My.

Quamuis causam hunc suspicari, quam ipsam ueram uolo. Ph.

Multo prius sciuimus, quam tu illum amicam habere Myrrhina.

Verum id uitium nunquam decreui esse ego adulescentiae,

87
nam habetur in
de pto hanc
supra uisus est
scio uisus in accepto
est ptoe amicitiae
de ptoe aliquo
17 de Gallum

Demus
et regnum
occulis

Pueri cui
actusque
rele amicitiae
quod legitur
de ptoe
de ptoe
de ptoe

Nam id
Sed ut o
Ve filian
Id nunc
Adeon
Ve eo fil
Tunc pro
Audistin
Excuper
Si model
Magis hu
Nam si is
Qua cur
Nec uiru
Et que r
Roga ue
Redde, si
Siquiden
Peccatur
Quam
Interdic
Sed ego
Ibo intr
Nullam
Nam ut
No ader
Nec qua

Supponitur ita in gressu... ACTVS QVARTVS. FO. XCVI.

ACTVS QVARTVS. FO. XCVI.

Nam id omnibus innatūst. at poliā aderit tēpus se quog; cū oderit.

Sed ut olim se ostendisti eandem esse, nihil cessauisti usq; adhuc,

Vt filiam ab eo abduceres, neu quod ego egissem esset ratum,

Id nunc res indicium hæc facit, quo pacto factum uolueris. My.

Adeon me esse pernicacem censes cui mater siem,

Vt eo essem animo, si ex usu esset nostro hoc matrimonium? Ph.

Tunc prospicere, aut iudicare nostram in rem quod sit potes?

Audistin ex aliquo fortasse qui uidisse cum diceret

Exeuntem, aut introeuntem ad amicam? quid tum postea?

Si modeste ac raro hoc fecisti nonne ea dissimulare nos

Magis humanum est, q̄ dare operam id scire qui nos oderit?

Nam si is posset ab ea sese repente auellere,

Qua cum tot confusisset annos, non eum hominem ducerem,

Nec uiram satis firmum gnata. My. mitte adolescentem obsecro,

Et quæ me peccasse ais, abi, solum solus conueni,

Roga uelit ne an non uxorem, si est, ut dicat uelle se,

Redde, sin est autem ut nolit, recte consului meæ gnata. Ph.

Siquidem ille ipse non uolt, & tu sensisti esse in eo Myrrhina

Peccatum, aderam cuius consilio ea par fuerat prospici.

Quam ob rem icendor ira, te esserausam facere hæc iniussu meo,

Interdico tibi ne extulisse extra ædeis puerum usq; uelis,

Sed ego stultior meis dictis, qui parere hanc qui postulem,

Ibo intro, atq; edicam seruis, ne quog; efferri sinant. My,

Nullam pol credo mulierem me miseriorem uiuere,

Nam ut hic laturus hoc sit, si ipsam rem ut fiet rescuerit,

Nō ædepol clam me est, cū hoc qd̄ leui9 sit tam aīo iracūdo tulit,

Nec qua uia sententia eius mutari possit scio.

Vertical marginal notes on the left side of the page.

Vertical marginal notes on the right side of the page.

HECYRAE

Hoc mihi unum ex plurimis miseriis reliquum fuerat malum,

Si puerum ut tollam cogit, cuius nos qui sit nescimus pater.

*Al quo veteres
dicitur quod iud
ad hoc apud comico
est quod quia qui
tollit ad inf. amque
et esse pro lucrum et
suspensa.*

Nam cum cōpressa est gnata, forma in tenebris nosci nō q̄ta est.

Neq̄ detractum ei tum q̄c̄ est q̄ post possit noscier qui fiet.

Ipse eripuit ui, in digito quem habuit, uirgini abiens anulum.

Simul uereor Pamphilum, ne orata nostra nequeat diutius

Celare, cum sciet alienum puerum tolli pro suo.

SOSTRATA. PAMPHILVS.

CTetrametri.

On clam me est mi gnate, tibi me esse suspectā, uxore tuā

Propter meos mores hīc abisse, & si ea dissimulas sedulo.

Verū ita me Dii amēt, itaq̄ obtigāt ex te quæ opto mihi,

Ut nunq̄ sciens cōmerui merito, ut caperet odium illa mei.

Teq̄, anteq̄ me ualde amare rebar, ei rei firmasti fidem.

Nam mihi intus tuus pater narrauit mō, quo pacto me habueris

Præpositam amori tuo. nunc tibi me certum est contra gratiam

Referre, ut apud me præmium esse positum pietatis scias.

Mi Pamphile, hoc uobis, & mea cōmodum famæ esse arbitror,

Ego rus abituram hinc, cum tuo me esse certe decreui patre,

Ne mea præsentia obstat, neu causa ulla restet reliqua,

Quin tua Philumena ad re redeat. Pa. quaso quid istuc phili est?

Illius stultitia uicta ex urbe, tu rus habitatum migres?

Haud facies, neq̄ sinam, ut qui nobis mater maledictum uelie

Mea pertinacia dicat esse factum, haud tua modestia.

Tum tuas amicas te & cognatas deserere, & festos dies

Mea causa nolo. So. nihil iam mihi istæ res uoluptatis ferunt.

Dum ætatis temp⁹ tulit, perfuncta satis sum. scias iam me tenet

*Quidres testantur
in quibus frequenter
quandocumque sumus po
hystum in urbe se
lebari solent ad p̄
Sic dicitur
deputat definitur qui uox ip̄e fuerat.*

*Quidres testantur
in quibus frequenter
quandocumque sumus po
hystum in urbe se
lebari solent ad p̄
Sic dicitur
deputat definitur qui uox ip̄e fuerat.*

*Studios
Longin
Hic uide
Sic opti
Et me ha
Sine me
Quam fo
Hinc mar
Non tute
Sic creta
Migrate
Et mihi q
L
9
C
Pon suaz
Spero ead
Ferantur
Quid uis
Quia de
Quid uis
Sed nō m
Credo ca
Nescias
Quando*

Studioꝝ istõrum . hæc mihi nunc cura est maxima, ut ne cui meâ

Longinquitas ætatis obset, mortem ne exoptet meam.

Hic uideo me esse inuisam immerito, tempus est concedere .

Sic optime (ut ego opinor) omnes causas , recidam omnibus ,

Et me hac suspitione exoluam , & illis morem gessero .

Sine me obsecro hoc effugere , uoꝝ gus qd male audit mulier . Pa.

Quam fortunatus cæteris sum rebus abqꝝ una hæc foret .

Hanc matrẽ habens talẽ , illã aut uxorem . So. obsecro mi Pãphile ,

Non tute rem incõmodã ut quæqꝝ est , in animũ inducas pati .

Si cætera sunt ita ut tu uis , itaqꝝ ut esse ego illam existimo .

Mi gnate da ueniam hæc mihi , reduc illã . Pa. ue misero mihi . So.

Et mihi quidẽ . nã hæc res nõ min⁹ me male habet , qꝝ te gnate mi .

LACHES. SOSSTRATA. PAMPHILVS.

COŃonarii , & quidam Quadrati .

Vẽ cũ istoẽ sermonẽ habueris , pcul hic stãs accepi uxor .

qꝝ Istuc est sapere , qꝝ ubicũqꝝ opus sit , animũ possis flectere ,

Qd faciũdũ fortasse sit post , idẽ hoc nõ si feceris . So.

Fors fuit pol . La. Abi rus ergo hinc , ibi ego te , & tu me feres . So.

Spero ecastor . La. Ergo intro , & cõpone quæ simul tecum

Ferantur , dixi . So. Ita ut iubes faciam . Pã. Pater . La.

Quid uis pãphile? Pã. hic abire miẽm mĩme . La. qd ita istuc uis? Pã.

Quia de uxore incertus sum etiam qd sim facturus . La. quid est?

Quid uis facere , nisi reducere? Pã. equidẽ cupio , & uix contineo .

Sed nõ minuam meum consiliũ , ex usu quod est id persequar .

Oredo ea gratia concordẽ magis , si non reducam , fore . La.

Nescias , nequeas , ueram id tua refert nihil , utrum illæ fecerint .

Quando hæc abierit , odiosa hæc est ætas adolescentulis .

Judic male apud
recepto sup. out m.
alud est nisi iudic
et apud hunc for di
ing p. p. p. p. p. p. p.
male a d. d. d. d. d.
p. p. p. p. p. p. p.

Judic ad Pam
p. p. p. p. p. p. p.
p. p. p. p. p. p. p.
p. p. p. p. p. p. p.
p. p. p. p. p. p. p.

Est elegantissima
p. p. p. p. p. p. p.
p. p. p. p. p. p. p.
p. p. p. p. p. p. p.
p. p. p. p. p. p. p.

Clam et maxime
p. p. p. p. p. p. p.
p. p. p. p. p. p. p.
p. p. p. p. p. p. p.

HECYRAE.

E medio æquum est excedere , postremo iam nos fabulæ sumus ,
Pamphile senex atq; anus. sed uideo Phidippum per tēpus egredi,
Accedamus.

PHIDIPPVS. LACHES. PAMPHILVS.

Senarii.

Ibi quoq; ædepol sum iratus Philomena
Grauiter quidem. nam hercle abs te factumst turpiter.
Et si tibi caussa est de hac re mater quæ te impulit,

Huic uero nulla est. **L**a. **O**pportune te mihi
Phidippe in ipso tempore ostendis. **Ph.** **Q**uid est Pam.

Quid respondebo his? aut quo pacto hoc aperiam? **L**a.
Dic filiarus concessuram hinc **S**ostratam,

Ne reueratur minus iam quo redeat domū. **Ph.** **A**h.

Nullam de his rebus culpam cōmeruit tua,
A Myrrha hæc sunt meâ uxore exorta omnia,
Mutatio fit, ea nos perturbat **L**aches. **P**a.

Dum ne reducam, turbent porro quæ uelint. **Ph.**

Ego Pamphile esse inter nos si fieri potest

Affinitatem hanc sane perpetuam uolo,

Sin est, ut aliter tua fiet sententia,

Accipias puerum. **P**a. **S**ensit peperisse, occidi. **L**a.

Puerum? quem puerum? **Ph.** **N**atus est nobis nepos,

Nam abducta a uobis pregnans fuerat filia,

Neq; fuisse pregnatē unquā ante hanc sciui diem. **L**a.

Bene (ita me Dii ament) nuncias, & gaudeo

Natum illum, & illam saluam. sed quid mulieris

Voxem habes? aut quibus moratam moribus?

*Voxem a uox
uoxem est ably uo*

*Phidippus induitur hic
et esse et laches Pam
hinc concessuram ad uxorem
reperunda et puerum
equit qui exortus e de
p ubi alteram fuerat
Philo. uel in p dia
ritate agnoscit aut*

*Inducitur hic aliud
ad e uxorem aliud
et p Pamphile
et uox qui autem
aut in ipso et ad
et a re tractate
et ut inuitat ad
et ad ipso
ad p uxorem
et ad ad uxorem
et in ipso*

*Uoxem a uox
uoxem est ably uo*

Nosne ho
Quam ho
Non tibi i
Et si iam d
Nunc non
Nulla tibi i
Perii. La. h
Cum ex te
Euenit, hab
Reduc ux
Pater si ex
Aut se esse
Non me cl
Nunc cum
Nec come
Quam ob
Adulescen
Censet te
Quæ care
Volmet
Remissar
Vxor qui
Neuitt in
Sed quid
Quicquid
Vt aliam
Ego alam

Nos ne hoc celatos tam diu nequeo satis

Quam hoc mihi uideatur factum prae proloqui. Ph.

Non tibi illud factum minus placet, q̄ mihi Laches. Pa.

Et si iam dudum fuerat ambiguam, hoc mihi,

Nunc non est, cum eam iam consequitur alienus puer. La.

Nulla tibi Pamphile hic iam consultatio est. Pa.

Perii. La. hunc uidere saepe oprabamus diem,

Cum ex te esset aliquis, qui te appellaret patrem.

Euenit, habeo gratiam Diis. Pam. nullus sum. La.

Reduc uxorem, ac noli aduorsari mihi. Pam.

Pater si ex illa me liberos uellet sibi,

Aut se esse mecum nuptam, satis certo scio

Non me clam haberet, quæ celasse intellego.

Nunc cum eius alienum esse a me animû sentiam,

Nec conuenturam inter nos posthac esse arbitror,

Quam ob rem reducam? La. Mater quod suasisit sua.

Adulescens mulier fecit, mirandum ne id est?

Censen te posse reperire ullam mulierem

Quæ careat culpa? an quia non delinquent uiri? Ph.

Vosmet uidete iam Laches, & tu Pamphile.

Remissan opus sit uobis, an reductâ domû?

Vxor quid faciat in manu non est mea,

Neutrâ in re uobis difficultas a me erit.

Sed quid faciemus de puero? La. Ridicule rogas,

Quicquid futurum sit huic, reddas suum scilicet,

Vt alamus nostrum. Pam. quem ipse neglexerit pater

Ego alam? La. Quid dixi, cho an non alemus Pamphile?

*Translatio est a pœoribus
simplia que magis data ueritate se
quuntur*

*Uterque proprio suo ligno
notat oportet et uelare h
p. tunc Aspirat omnia duntaxat
intra. Uter et uelare dicit a p
uoluntat duntaxat q. oportet et
notat alio et p. h. duntaxat in uer
p. Uterque apud ueritate uer
habet ac p. uoluntat quod dicit
facto ut uoluntat in uoluntat d
p. fact. Et uoluntat duntaxat et
p. duntaxat q. h. h. et duntaxat
in ueritate*

*Uly hic. Apalam. legu
p. duntaxat duntaxat duntaxat
duntaxat in duntaxat p. h. q. h.
legu*

HECYRAE.

Sic dicitur Terentio

Prodemus quæso potius? quæ hæc amentia est?

Enimvero profus iam tacere nequeo,

Nam cogis ea quæ nolo, ut præsentè hoc loquar,

La Collata que l'he

Ignarum censes tuarum lachrumarum esse me?

Aut quid sit hoc quod sollicitare ad hunc modum?

Primum ubi hanc dixi causam, te propter tuam

Matrem non posse habere hanc uxorem domi,

Pollicita est ea se concessuram ex aedibus.

Nunc postquam ademptam quoque hanc tibi causam uides,

Puer quia clam te natus est, nactus alteram es.

Erras, tui animi si me esse ignarum putas.

Aliquando tandem huc animum ut adiungas tuum,

Quam longum spacium amandi amicam tibi dedig

Arguuntur nam a patria indulgentia.

Ut ut quali danda

Sumptus quos fecisti in eam, quam animo æquo tulisti

Egi atque oravi te uxorem ut duceres.

Tempus dixi esse, impulsu duxisti meo.

Quæ tam obsecutus mihi fecisti ut decuerat.

Nunc animum rursus ad meretricem induxisti tuum,

Cui tu obsecutus facis huic adeo iniuriam.

Nam in eandem vitam te reolutum denuo

Video esse. Pam. me ne La, te ipsum, & facis iniuriam

Cum fingis falsas causas ad discordiam,

audans aut talem

Et cum tu illa uideas, testem hanc cum abs te amoueris,

Sensitque adeo uxor. nam ei alia causa quæ fuit,

Quam ob rem abs te abiret. Ph. plane hic diuinat, nam id est.

Pam. Dabo iusiurandum nihil esse istorum tibi. La. ah

Reduc uxorem, aut quam ob rem non opus sit cedo.

Pam. Non
In culpa
Pam. Om
Tot nunc
Abibo hin
Nam puer
Præferim
La. Fugis t
Num tibi a
Puctum Ph
Non miru
Amaz m
Propreca
Id ego præ
Neg illi cr
Nam omni
Quid ergo
Quid agas
Orem, a
Faciã ut m
Viciniã
Erte oro
Iam du du
Manere a
Si ullo m
Sed uis m
Immo ue

Pam. Non est nunc tempus. La. Puerum accipias. nam is quidem
 In culpa non est. post de matre uidero.

Pam. Omnibus modis miser sum, nec quid agam scio,

Tot nunc me rebus miserum concludit pater.

Abibo hinc, praesens quando promoueo parum.

Nam puerum credo iniussa non tollent meo.

Praeserim in ea re cum sit mihi adiutrix Socus.

La. Fugis? hem? nec quicquam certi respondes mihi?

Num tibi uidetur esse apud sese sine

Puerum Phidippe mihi, cedo, ego alam. Ph. Maxime,

Non mirum fecit, uxor mea si hoc egre tulit.

Amarae mulieres sunt, non facile haec ferunt.

Propterea haec irata. nam ipsa narrauit mihi,

Id ego praesente hoc tibi nolebam dicere.

Neg illi credebam primo, nunc uero palam sit.

Nam omnino abhorrere animu huic uideo nuptiis. La.

Quid ergo agam Phidippe? quid das consilii? Ph.

Quid agas? meretricem hanc primu adeundam censeo,

Oremus, a censemus grauius, denique minitemur, si cu illo habuerit re

Facia ut mones, eho puer curre ad Bacchide hanc (postea. La.

Vicinam nostram, huc euoca uerbis meis,

Et te oro porro in hac re adiutor sis mihi. Ph. ah.

Iam dudum dixi, idemque nunc dico Lache,

Manere affinitatem hanc inter nos uolo

Si ullo modo est ut possit, quod spero fore.

Sed uis me adesse una dum istam conuenis? La.

Immo uero abi, aliquam puero nutricem para.

In plurali uilla
 Quamuis si singulari
 sed uox castus si in quatuor
 uelociter ut uocatus est
 ad uocem hanc quod uocatus
 hanc uocatus est.

Et d. uocem magis dicitur
 propter amorem ad se.

Delicatum est
 sicut uidetur uno tempore
 me ut dicitur hanc uocem
 hanc uocem me uocem
 magis salubris est me dicitur
 in tempore in ora est salubris
 me salubris dicitur ad se
 canis femina si foris
 Phidippe uocem hanc uocem
 et in uocem figuram uocem
 habet

Caute hanc uocem
 in alio si uocem uocem
 dicitur uocem uocem
 ut a se uocem uocem
 si uocem uocem

per laua sapientia...
et sententia...
et quod...
et quod...

HECYRAE

ACTVS QVINTVS.

BACCHIS. LACHES.

Coetonarii, & unus Dimeter catalecticus.

On hoc de nihilo est, q̄ Laches nũc me puẽtã eẽ expetit.

Nec pol me mĩtũ fallit, qn qđ suspicor sit qđ uelit. La.

Videndũ est ne minus ppter irã hãc impetret q̄ possiem.

Aut ne quid faciam plus, quod post me minus fecisse satius sit,

Aggrediar. Bacchis salue. Ba. salue Laches. La. Credo ædepol te

Non nihil mirari Bacchis, quid sit, quapropter te huc foras

Puerum euocare iussi. Ba.

Ego pol quoq; etiã timida sum, cum uenit mihi in mentẽ q̄ sum,

Ne nomen quæstus mihi obstet, nam mores facile tutor. La.

Si uera dicis, nihil tibi periculi estã me mulier. nam

Iam ea ætate sum, ut non sit peccato mihi ignosci æquum.

Quo magis omnes res cautius: ne temere faciam: accuro.

Nam si id nũc facis factura ue es, bonas qđ par est facere, ipscitũ

Offerre iniuriam tibi me immerenti iniquũ est. Ba.

Est magna e castor gratia de hac re quã tibi habeam.

Nam qui post factam iniuriam se expurget, parum mihi profit.

Sed qđ istud est? La. meũ receptas filiũ ad te Pãphilũ. Ba. Ah, La.

Sine dica, uxorem hanc priusq; duxit, uostram amorem pertuli.

Maie, nondã etiã dixi id qđ uolui, hic nunc uxorem habet.

Quare alium tibi amicum firmiorẽ, dum tempus consulendi est.

Nam neq; ille hoc animo erit, neq; pol tu eadem istac ætate. Ba.

Quis id ait? La. focrus. Ba. me ner. La. teipã & filiam abduxit suã,

Puerumq; ob eã rem clam uoluit: qui natus est: extinguere. Ba.

Aliud si scirem, qui firmare meã apud uos possim fidem,

Tam hic ad in campo
fuerit et no p̄ucl p̄ucl
auger.
Stere omnia dicit
qm̄ est effudit qui uel
male uincit uel
deu uero inuincit dicit
qđ in uel leuand edm
et dicit
femina p̄ucl et uno
ucl p̄ucl et uno
tu in ista uigila p̄ucl
ucl ucl et uno
et dicit in uigila
ua ucl ucl
Is ol
trada
et dicit in uigila
et dicit in uigila

Sanctus
Me segre
Lepida es
La. Faciam
Pollicata
Ba. Faciam
Vi de rali
Sed esse fal
Ne leuore
Immerito
La. Faciem
Nam non lo
Nunc autem
Fac eadem
Aliter si fac
Verum te h
Darius q̄ in
PE
C Septenar
n
La. Noster
Phidippe B
Ph. nec pol
Anillas de
Licta huc

Sanctius q̄ iururandum, id pollicerer tibi Laches,

Me segregatum habuisse uxorem ut duxit a me Pamphilum . La.

Lepida es, sed scin quid uolo potius sodes facias Ba, qd uis cedo.

La. Fas ad mulieres huc intro, atq̄ istuc iururandum idem

Polliceate illis, exple animum his, teg hoc crimine expedi.

Ba. Facia, quod pol si esset alia ex hoc quaestu haud faceret scio,

Vt de tali causa nupta mulieri se ostenderet.

Sed esse falsa fama nolo gnatum suspectum, tuum,

Nec leuiorem uobis, quibus est minime equom uiderier

Immerito . nam meritis de me est, quod queam illi ut comode

La. Facilem, beneuolunq; lingua tua iam tibi me reddidit.

Nam non sunt sola arbitrata ha, ego quoq; hoc etiam credidi.

Nunc autem cum ego te esse praeter nostra opinionem comperi,

Fac eadem ut sis, porro nostra utere amicitia ut uoles.

Aliter si facias, sed reprima me, ne aere qe ex me audias.

Verum te hoc moneo unum, qualis sim amicus, aut quid possim

Potius q̄ inimicus periculum facias. Ba. Faciam sed uol.

PHIDIPPVS. LACHES. BACCHIS.

Septenarii, catalectici quida, & unus Dimeter catalecticus.

Ihil apud me tibi deseri patiar, quin quoda opus sit

Benigne prabeatur.

Sed cu tu satura atq; ebria eris, puer ut satur sit facito.

La. Noster focer uideo uenit, puero nutricent adduxit.

Phidippe Bacchis deierat perlancte. Ph. Haecine east? La. Haec est.

Ph. nec pol ista metuunt deos, neq; has respicere deos opinor. Ba.

Ancillas dedo, quolibet cruciatu, per me exquire,

Licet haec res hic agitur, Pamphilo me facere ut redeat uxor

Handwritten marginal notes in Latin script, including phrases like 'Lepida enim res' and 'quod dare est'.

Handwritten marginal notes in Latin script, including phrases like 'In hac scena idem' and 'Dux Pamphilum'.

HECYRAE

Oportet, quod si perficio, non poenitet me fama,
Solam fecisse, quod alia meretrices facere fugitant.

La. Phidippe, nostras mulieres suspectas fuisse falso,
Nobis in re ipsa inuenimus. porro hanc nunc experiamur.

Nam si comperit, crimini tua se falso uxor credidisse,
Missam iram faciet. sin autem est ob eam rem iratus gnatus

Quod peperit uxor clam, id leue est, cito ab eo haec ira abscedet.
Profecto in hac re nihil mali est, quod sit discidio dignum. Ph.

Velim quide hercle. La. exire, adest, quod satis sit, facit. Ba. Faciam
Ph. Quid istae mihi narras? an quia non tute ipse audisti dudum,

De hac re apud me ut sit Laches, illis mo exple aim ut credat. La.
Quaeso ad eol Bacchis, qd mihi es pollicita tute ut serues. Ba.

Ob eam rem uis ut ego introeam?
La. I, atque exple animum his, ut credant. Ba.

Eo. & si scio pol his fore meum conspectum inuisum hodie.
Nam nupta meretrici hostis est, a uiro ubi segregata est.

La. At hae amicae erunt, ubi quam ob rem adueneris resciscunt.
Ph. Atque easdem amicas fore tibi pmitto, rem ubi cognouerit

Nam illas errore, & te simul suspitione exolues.
Ba. Perii, pudet Philomenae, sequimini me intro huc amba.

La. Quid est quod mihi malim, qua quod huic intelligo euenire
Ut gram ineat sine suo dispendio, & mihi una proficit

Nam si est, ut haec nunc Pamphilum uere ab se segregarit,
Scit sibi nobilitatem ex eo, & rem natam & gloriam esse,

Referetque gram ei, unaque nos sibi opera amicos iunget.

PARMENO. BACCHIS.

Septenarii.

[Handwritten marginal notes in Latin, including: 'in dictione', 'Laches', 'Pamphilum', 'gram', 'segregarit', 'nobilitatem', 'operam', 'amicos']

[Marginal note: 'Hic dicitur uxor...']

[Marginal note: 'Subditus: Laches...']

[Marginal note: 'Lobis: incedunt...']

[Partial text from the adjacent page, including: 'AC', 'E', 'Q', 'inceptus', 'Accedebam', 'Non sum, at', 'Hic habes', 'Denig hercle', 'Ab nostro aff', 'Ba. Parmeno', 'Par. Quid co', 'Ba. Immo ad', 'Ba. Tu quod', 'Nihil aliud', 'Gnae lux f', 'Tanti ne est', 'Sed cessas Pa', 'Ita custando', 'Ba. Quantu', 'Hodie que', 'Gnatum ei', 'Vuxorem qu', 'Qua re sus', 'Hic adeo hi', 'Nam mem', 'Confugere', 'Cum hoc a']

Actus Quintus. Fo. Cl.

ACTVS QVINTVS. FO. CL.

Edepol nã meã herus esse operam deputat parui scii,

2 Qui ob rem nullã misit frustra, ubi totũ desedi diem

Myconiũ hospite dum expecto in arce Calidemidem.

Itaq; ineptus hodie dum illic sedeo, ut quisq; uenerat

Accedebam, adulescens dic dum quãso es tu Myconius?

Non sum, at Callidemides: nã, hospitem equem Pamphilum

Hic habes? omnes negabant, neq; em̃ quenq; esse arbitror.

Deniq; hercle iam pudebat, abii. sed quid Bacchidem

Ab nostro affine exeuntem uideo? quid huic hic est rei?

Ba. Parmeno oportune te offeres, ppere curre ad Pamphilum,

Par. Quid eo? Ba. Dic me orare ut ueniat. Par. Ad te?

Ba. Immo ad Philomenã. Par. Quid rei est?

Ba. Tua quod nihil refert percontari desinas. Par.

Nihil aliud dicam? Ba. Etiam cognosce anulum illũ Myrrhinam

Gnatã suã fuisse, quem ipsus mihi olim dederat. Par. Scio,

Tantũ ne est? Ba. Tantũ, aderit continuo, hãc ubi ex te audierit,

Sed cessas? Par. minime eqdẽ, nã hodie mihi potestas haud datast,

Ita cursando, atq; ambulando totũ hunc contriui diem

Ba. Quantã obtuli aduentu meo laticiam Pamphilo

Hodie? quot cõmodas res attuli? quot autã ademi curas?

Gnatum ei restituo, qui pene harũ ipsiusq; opera periiit.

Vxorem quam nunq; est ratus posthac se habiturum, reddo.

Quã te suspectus suo patri & Phidippo fuit, exolui.

Hic adeo his rebus anulus fuit initium inueniendis.

Nam memini ab hinc menses decem fere ad me nocte prima

Confugere anhelantem domũ, sine comite uini plenum

Cum hoc anulo, extimui ilico, mi Pamphile inq; amabo.

T

HECYRAE.

Quid exanimatus es obsecro? aut unde anulum istum nactus?

Dic mihi, ille alias res agere se simulare, postq̄ uideo

Nescio quid suspicariet, magis coepi instare ut dicat.

Homo se fateatur ui in uia uirginem nescio quam cōpressisse,

Dicitq; sese illi anulum dum luctat detraxisse.

Eum hæc cognouit Myrrha in digito modo me habentem,

Rogat unde sit, narro omnia hæc, inde est cognitio facta

Philomenã esse cōpressam ab eo, & filium inde hunc natum.

Hæc tot propter me gaudia illi contigisse sator.

Et si hoc meretricis aliã nolunt. neq; est in rem nostram

Vt quisq; amator nuptiis lætetur. uerum ecastor,

Nunq̄ animũ quæsti gratia ad malas adducam partes.

Ego dum illo licitum sit usa sum benigno, & lepido, & comi,

Incōmode mihi de nuptiis euenit factum, fateor,

At, pol me fecisse arbitror, ne merito mihi eueniret,

Multa ex quo fuerint cōmoda, eius incōmoda æquũ est ferre.

PAMPHILVS. PARMENO. BACCHIS.

¶ Tetrametri, & Trimetri.

¶ Ide mi Parmeõ etiã sodes, ut mihi hæc certa & clara at

Ne me in breue hoc coicias tempus, gaudio hoc falso frui. Par.

Visum est. Pam. certon? Par. certe. Pam. deus sum, si hoc itast.

Par. uerum reperies. Pam.

Manedum sodes, timeo ne aliud credam, atq; aliud nunties. Par.

Maneo. Pam. sic te dixisse opinor, inuenisse Myrrhinam,

Bacchidẽ anulum suum habere. Par. factũ. Pa. eũ quẽ olim ei dedi

Eaq; hoc te mihi nũciare iussit, ita ne est factũ? Par. Ira inq; Pam.

Quis me est fortunatior? uenustatq; adeo plenior? ego ne te

Handwritten marginal notes in the left margin, including 'Tamen uicini natusque' and other fragments.

Handwritten marginal notes in the left margin, including 'Partes est iniqua' and other fragments.

Handwritten marginal notes in the left margin, including 'Pamphilo auduo' and other fragments.

Handwritten marginal notes in the left margin, including 'Tamen ob uicini' and other fragments.

Handwritten marginal notes on the right edge of the page, including 'Pro hoc no', 'Quid? Par.', 'Pam. Egon', 'Sinam sine', 'Sed Bacchi', 'Me expecta', 'O Bacchi', 'Benefactum', 'Antiquaq; a', 'Vt uoluptat', 'Semper fiet', 'Venus hon', 'Ah, ah, he', 'Nam nunq;', 'Perliberali', 'Pam. Dic n', 'Ba. Nihil. Pa', 'Adeo niuti', 'Omnia om', 'Sciunt quos', 'Immo etia', 'Myrrha i', 'Se fidem ha', 'Speroq; har', 'Here licet n', 'Aut qd istu', 'Egon huc a'

ACTVS QVINTVS. Fo. CII.

Pro hoc nuncio quid donē? quid? nescio. Par. At ego scior Pam.

Quid? Par. nihil enī, nā neq; i nūcio, nec i me ipo boni qd sit, scio.

Pam. Egon, qui ab Orco mortuū me reducē in lucē feceris,

Sinam sine munere a me abire? ah nimiu me ignauiom putas,

Sed Bacchidem eccam uideo stare ante hostium,

Me expectat credo, adibo. Ba. Salue Pamphile. Pam.

O Bacchis, o mea Bacchis, seruatrix mea. Ba.

Benefactum, & uolupet. Pam. Factis ut credam facis,

Antiquaq; adeo tuam uenustatem oblines,

Vt uoluprati obitus, sermo, aduentus tuus quocunq; adueneris,

Semper fiet. Ba. at tu ecastor morē antiquū, atq; ingeniū obtines,

Vt unus hominum homo te uiuat nunq; quisq; blandior. Pam.

Ah, ah, he, tun mihi istuc. Ba. Recte amasti Pamphile uxorem tuā,

Nam nunq; ante hūc diem meis oculis eam: quod nossem: uiderā,

Perliberalis uisa ē. Pa. dixi ueg; Ba. Ita me Dii ament Pamphile.

Pam. Dic mihi, harum rerum nunquid dixi iam patri?

Ba. Nihil. Pam. Neq; opus est.

Adeo mūrito, placet nō fieri hoc itidem, ut in Comædiis

Omnia omnes ubi resciscunt, hi quos par fuerat resciscere

Sciunt. quos non autē scire æquumst, neq; resciscunt, neq; scient.

Immo etiam hoc qui occultari posse facilius credas dabo,

Myrthina ita Phidippo dixit, iureiurando meo

Se fidem habuisse, & pprerea te sibi purgatum. Pam. Optumest,

Speroq; hanc rem euenturam nobis ex sententia. Par.

Here licet ne me scire ex te hodie quid sit quod. sci boni & uoluptatis

Aut qd istuc est quod uos agitis? Pa. Nō licet. Par. Tamē suspicior,

Egon hūc ab Orco mortuum quor pacto? Pam. Nescis Parmeno,

Handwritten marginal notes in Latin script, including phrases like 'Dignos exna est' and 'Deflicent ex strog'.

Handwritten marginal notes in Latin script, including phrases like 'Kostitum uolunt' and 'Sua uolunt'.

Handwritten marginal notes in Latin script, including phrases like 'Sua uolunt' and 'Sua uolunt'.

Handwritten marginal notes in Latin script, including phrases like 'Nunc hec aliter' and 'Sua uolunt'.

Handwritten marginal notes in Latin script, including phrases like 'Nunc dare uor' and 'Sua uolunt'.

Handwritten marginal notes in Latin script, including phrases like 'Sua uolunt' and 'Sua uolunt'.

HECYRAE.

Quātū hodie p̄fueris mihi, & ex quāta grūna me extraxeris. Par.

Immo uero scio, neq; hoc imprudens fœci.

Pam. Ego istuc satis scio. Par.

An temere quicq; Parmenonem p̄tereat, qđ factu usq; sit? Pam.

Sequere me intro Parmeno. Par. sequor, equidem plus hodie boni

Fœci imprudens, qđ sciens ante hanc diem unq;.

VALETE ET PLAVDITE CALLIOPIVS RECENSVI.

HECYRAE FINIS.

ACTA LVDIS ROMANIS. L. POSTHVMIIO ALBINO. L.

Cornelio Merula Aedilib. Curul. egere. L. Ambiuus Turpio.

L. Attilius Prænestinus. modos fœcit Flaccus Claudius

tibiis imparibus. tota græca Apollodori. Epi

razomenos facta quarto Cn. Fannio. M.

Valerio Cōss.

Ed. Vbi in indicis causa...

Der ludos romanos plerq; intelligunt eundem inter quos est...

FABVLAE INTERLOCVTORES.

Phormio parasitus.

Chremes senex.

Demipho senex.

Chædria adulescens.

Antipho adulescens.

Dauus seruus.

Geta seruus.

Sophrona nutrix.

Dorio leno.

Hegio aduocatus.

Cratinus aduocatus.

Crito aduocatus.

C. SVLPICII APPOLLINARIS PERIOCHA.

Senarii.

Hremetis frater aberat peregre Demipho

Relicto Athenis Antiphone filio.

Chremes clam habebat Lemni uxorem, & filiam

Athenis aliam coniugem, & amantem unice

Gnatum fidicinam, mater e Lemno aduenit

Vbi maxime ob...

*PE
Athenas. m
Fumus pro
Cum amat
Pater & Ch
Triginta da
Haberet ipse
Vxorem ret*